

दि. ०५/०१/२०१७

प्रति,
मा. प्राचार्य साहेब,
श्री संत गजानन महाविद्यालय,
खर्डा.

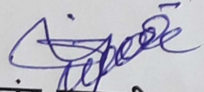
विषय: शैक्षणिक अभ्यास सहलीच्या आयोजनाबाबत....

महोदय,

वरील विषयाच्या अनुषंगाने आपणास विनंती पूर्वक अर्ज सादर करण्यात येतो कि, २०१७-१८ या शैक्षणिक वर्षामध्ये भूगोल विभागाच्या वतीने बी.ए. व्दितीय व तृतीय वर्षातील विशेष भूगोल विषयाच्या विद्यार्थ्यांची अहमदनगर किल्ला, अहमदनगर (ऐतिहासिक), शनिशिगणापूर (धार्मिक पर्यटन स्थळ) व सोनई साखर कारखाना, व सोनई येथे मा. खा. गडाख पा. यांच्या अमृतमहोत्सव सोहळ्या निमित्त आयोजित कृषी व औद्योगिक प्रदर्शन येथे भेट देण्यासाठी दि. १९/०१/२०१७ रोजी अभ्यासाच्या दृष्टीने शैक्षणिक सहल आयोजित करण्याचे नियोजित असून त्यासाठी आपल्या परवानगीची आवश्यकता आहे, तरी महोदय साहेबांनी आमच्या विनंतीचा विचार करून सदर शैक्षणिक सहलीसाठी परवानगी द्यावी ही नम्र विनंती.

m. y. m. m.

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharda
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

प्रा. शिवानंद तामाजीराव जाधव
Head & Asst. Prof. Dep. of Geography
भूगोल विभाग प्रमुख व
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya,
समन्वयक, शैक्षणिक सहल समिती

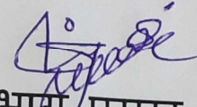
दि. १०/०१/२०१७

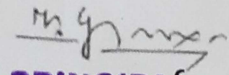
भूगोल विभाग

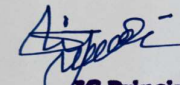
सूचना

महाविद्यालयातील सर्व विद्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते की, भूगोल विभागाच्या वतीने दि. १७/०१/२०१७ रोजी अहमदनगर किल्ला, अहमदनगर-शनिमंदिर, शनिशिंंगणापूर- साखर कारखाना, सोनई या ठिकाणी क्षेत्रभेट म्हणून शैक्षणिक सहलीचे आयोजन करण्यात आलेले आहे तरी इच्छुक विद्यार्थ्यांनी समन्वयक प्रा. शिवानंद जाधव यांच्याकडे दि. १५/०१/२०१७ पर्यंत आपले नावे नोंदवावीत.

विभाग प्रमुख
Head & Asst. Prof. Dept. of Geography
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya,
Kharda, Tal. Jamkhed, Dist. A.Nagar

PRINCIPAL
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya
Kharda, Tal. Jamkhed Dist. A. Nagar

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharda
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

शपथ पत्र

मी ...बाहिर सुभांगी भास्कर..... विद्यार्थी श्री संत गजानन महाविद्यालयात ...T.Y...... बी.ए. या वर्गात शिकत असून माझा भूगोल हा ऐच्छिक विषय आहे. भूगोल विषयाच्या अभ्यासक्रमानुसार शैक्षणिक सहलीचे दरवर्षी आयोजन केले जात असून शैक्षणिक वर्ष २०१८-१९ मध्ये आयोजित केलेल्या शैक्षणिक / भौगोलिक सहलीमध्ये खाजगी वाहनाने प्रवास करावयाचा आहे याची आम्हाला महाविद्यालयाने पूर्व कल्पना दिलेली आहे. सदर सहलीत मी स्वतः तसेच कुटुंबाच्या संमतीने सहभागी झालो आहे.

प्रस्तुत शैक्षणिक सहलीत माझ्याकडून कसल्याही प्रकारचे गैरवर्तण होणार नाही याची मला जाणीव आहे. तसेच या सहलीमध्ये कांही दुर्देवी व अघटीत घटना घडल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी माझी व माझ्या कुटुंबाची असेल. या अघटीत घटनेला भूगोल विभाग अथवा महाविद्यालयाचे प्रशासन जबाबदार राहणार नाही असे आम्ही कबुल करतो.

सहलीचे ठिकान :- भिमा-कोरेगाव, निघोज, राळेगणसिध्दी, वडगाव(दर्या), हिवरे-बाजार.

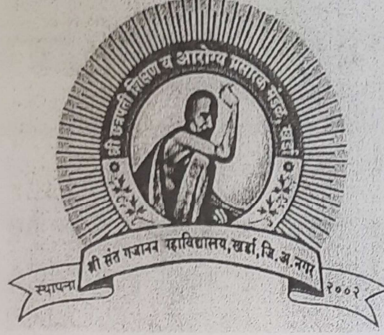
दिनांक :- १६ व १७ जानेवारी, २०१९

बाहिर भास्कर उदय
पालकांचे नाव व सही
मो. नं. ९०५७०८५४८

बाहिर सुभांगी भास्कर
विद्यार्थ्यांचे नाव व सही :-
वर्ग :- T.Y.B.A

Principal
IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Khande
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

श्री. छत्रपती शिक्षण व आरोग्य प्रसारक मंडळाचे
श्री संत गजानन महाविद्यालय, खर्डा.

ता.जामखेड, जि. अहमदनगर

पदवी भूगोल विभाग

भौगोलिक अभ्यास सहल वृत्तांत

शैक्षणिक वर्ष :- २०१७-१८

-: प्रस्तुतकर्ते :-

महाली अंतोष

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharda
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

श्री. छत्रपती शिक्षण व आरोग्य प्रसारक मंडळाचे

श्री संत गजानन महाविद्यालय, खर्डा.

ता.जामखेड, जि. अहमदनगर

पदवी भूगोल विभाग

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या पदवी भूगोल विषयाच्या अभ्यासाचा अनिवार्य भाग म्हणून भौगोलिक सहल परिक्षकांच्या अभिप्रायास्तव सादर करण्यात येत आहे.

प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, डॉ. प्रो. अं. लोख .....
बैठक क्रमांक ..... 56117 ..वी.ए. द्वितीय वर्ष / तृतीय वर्ष भूगोल यांनी शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ या वर्षातील भौगोलिक अभ्यास सहल अत्यंत सुबक व उत्कृष्ट पध्दतीने तयार केला आहे.

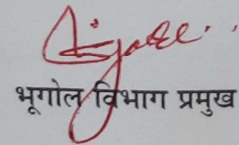
सादर अहवाल यापूर्वी कोठेही प्रसिध्दीस दिलेला नसून ते त्याचे स्वतःचे संशोधन कार्य आहे.

08
10

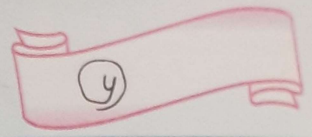
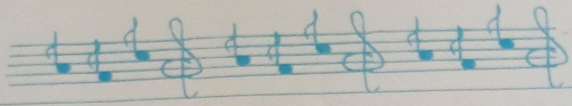
बाह्यपरिक्षक

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharda
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

Head & Asst. Prof. Dep.. of Geography
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya,
Kharda, Tal. Jamkhed, Dist. A. Nagar

प्रस्तावना

मुख्य विषयान्
 क्षेत्र अभ्यासाला अनन्य साधारण महत्त्व
 आहे. विषय अचूक समजण्यासाठी
 संप्रोवालाच्या घटकांचे निरिक्षण करणे
 फारच आवश्यक आहे - कारण प्राथमिक
 स्वरूपाची माहिती फक्त वृद्धावरील
 ठिकाणांना वेगळे वेगळे मिळविता
 येते. वृद्धांच्याची माहिती प्रत्यक्ष घटकांची
 कल्पना करून अभ्यासता येते.

मानवी
 विकासावर परिणाम करणाऱ्या नैसर्गिक
 घटकांचा अभ्यास आपण फक्त
 पुस्तकातून करत असतो. पण काही
 अशीच मध्याचा अभ्यास आपण प्रत्यक्ष
 स्थळास जाऊन केल्यास तेथील मानवी
 जीवन व भौतिक पर्यावरण यातील
 सहसंबंध लक्षात येतो हे सहसंबंध
 समजण्यासाठीच मुखोलाच्या अभ्यासान
 क्षेत्र अभ्यासाला (प्रत्यक्ष निरिक्षणाच्या)
 फारच महत्त्व आहे. मुखोलाच्या विद्यार्थ्यांना
 म्हणून एखाद्या दुसऱ्या ठिकाणी अभ्यास
 करण्यासाठी व त्या ठिकाणाची भौतिक
 माहिती मिळविण्यासाठी आमच्या महावि
 द्यालयाने मुखोला विख्याता विभागाच्या
 वतीने B.M. दयानीय व स्टाफ

शैक्षणिक अटल 2018

दि. 19/1/2018

कार्यपध्दती

श्री संत गजानन महाविद्यालय (भुगोल विभाग) (6:00 am)

IWD, अहमदनगर महाविद्यालय, अहमदनगर (भुगोल विभाग) (9:00 am)

भुईकोट किल्ला, अहमदनगर (10:10 am)

शनिशिंठापुर मंदीर, शनिशिंठापुर (11:30 am)

अमृतनगरी कृषी प्रदर्शन, सोनाई (1:30 am)

मुळा अहकारी साखर कारखाना, सोनाई (5:00 Pm)

श्री. संत गजानन महाविद्यालय, खंडी (10: Pm
9:30 Pm)

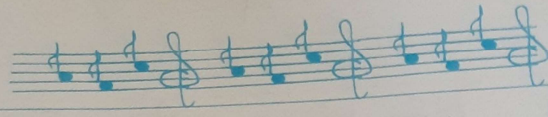
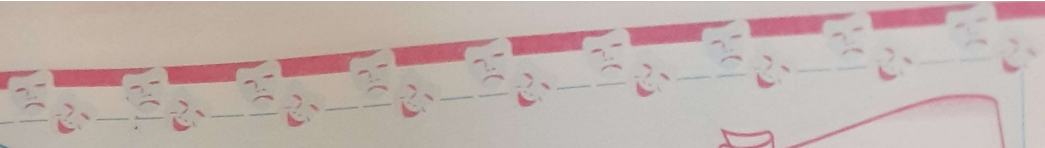
IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Khandi
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

[Handwritten Signature]

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharda
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

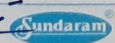
2

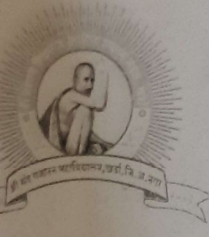
* श्रद्धांजलि * श्री. सावित्रीबाई फुले

पुणे विद्यापीठाच्या भूगोल अभ्यास
 मंडळाने श्री. रा. ताय वर्षातील माध्यमिक
 भूगोल खंड सर्वेक्षण / शैक्षणिक
 सहलीच्या माध्यमातून क्षेत्र अभ्यास
 करण्याची गरज असल्यास केली
 असल्याने ख्या. अर्थी आम्हाला विविध
 क्षेत्रांना भेटी देऊन तेथील भौतिक
 स्थिती जाणून घेता आली.

भूगोल कानि आम्हा विद्याभरिना श्री. महाविद्यालय
 सहलीचे आयोजन करण्याची पुरवानगी महावि-
 द्यालयाने आदरनीय प्राचार्य डॉ. मोहन
 गुरुवे शरिनी दिल्यामुळे आम्ही यशस्वी
 सहलीचे आयोजन करू शकलो.
 श्री. सहलीचे व्यवस्थापन आयोजन उरुगि
 नियोजन करारे भूगोल विभागाचे
 प्रमुख प्रा. शिवांगद जाधव सर
 यांनी श्री. सहलीचे उद्दिष्ट यापिषयीची
 माहिती दिली व प्रत्यक्ष क्षेत्रांना या
 पिषयीची माहिती दिली रुचना व मार्ग.
 दर्शित दिले प्रत्यक्ष क्षेत्रांना भेटी देती
 वेळी अनेक रुचना व मार्गदर्शन
 दिले त्यामुळेच आम्ही आयोजित केलेल्या
 श्री. सहलीचे उद्दिष्ट पूर्ण झाले.

FOR EDUCATIONAL USE

IC Principal
 Shri Chhatrapati Shikshan and
 Arogya Prasarak Mandal's
 Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharde
 Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

श्री छत्रपती शिक्षण व आरोग्य प्रसारक मंडळाचे
श्री संत गजानन महाविद्यालय, खर्डा.

ता. जामखेड. जि. अहमदनगर

(ID NO. UP / AN / A / 72 / 2002)

डॉ. एम. एन. गुळचे
प्राचार्य

फोन : (०२४२१) २४०१०५, फॅक्स :- २४०१०५, वेब : ssgmkharda.in ई-मेल : ssgmkharda@gmail.com

जा.क्र.: एसएसजीएमके/२०१७-१८/१७७२

दि. १७/०१/२०१८

प्रति,
आगार प्रमुख,
महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ,
जामखेड.

विषय : शैक्षणिक सहलीसाठी बस उपलब्ध करून देणे बाबत...

महोदय,

वरील विषयास अनुसरून विनंती करतो की, श्री संत गजानन महाविद्यालयाची कृषी प्रदर्शन भेट
(शैक्षणिक सहल) दि. १९-०१-२०१८ रोजी खर्डा ते नेवासा जाणार आहे.

तरी मा. आगार प्रमुखांनी आम्हास शैक्षणिक सहलीसाठी बस उपलब्ध करून द्यावी हि विनंती.

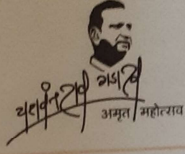
आपला विश्वासू

प्राचार्य

श्री संत गजानन महाविद्यालय
खर्डा, ता.जामखेड (अ.नगर)

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Khairda
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

यशवंत सामाजिक प्रतिष्ठान

शंकरराव गडाख
मार्गदर्शकप्रशांत गडाख
अध्यक्ष

प्रति,

मा. मुख्याध्यापक / प्राचार्य

श्री संत गजानन महाविद्यालय
जय. खडक.

सप्रेम नमस्कार,

दि. १८ जानेवारी ते २२ जानेवारी २०१८ दरम्यान 'यशवंत सामाजिक प्रतिष्ठान, सोनई' यांनी आदरणीय यशवंतरावजी गडाख साहेब यांचा "अमृतमहोत्सव" सोहळा अमृतनगरी, सोनई येथे आयोजित केला होता. त्या निमित्ताने कृषी, औद्योगिक, कला व साहित्य प्रदर्शन तसेच आनंद मेळाव्याचे आयोजन करण्यात आले होते.

या प्रदर्शनास आपण आपले सहकारी व विद्यार्थ्यांनी भेट देवून आपला व आमचा आनंद द्विगुणित करावा, असे आवाहन करणारे पत्र मी पाठविले होते. त्यानुसार प्रदर्शनास भेट देवून आपण आमचा उत्साह वाढविला. खरं तर या सहलीच्या आयोजनात आपणाला खूप परिश्रम घ्यावे लागले याची मला जाणीव आहे. आपल्या सर्वांच्या भेटीबद्दल मी आपले आभार मानतो.

या अमृतमहोत्सवामुळे विद्यार्थ्यांच्या सृजनशिलतेला प्रेरणा मिळाली. हा महोत्सव सर्वांच्या स्मरणात राहिल असाच झाला. विद्यार्थ्यांकडून हा आनंदोत्सव शब्दबद्ध व्हावा अशी आमची अपेक्षा आहे. यातून विद्यार्थ्यांच्या अनुभवांचा संस्मरणीय ऐवज तयार होणार आहे. यालाठी आपल्या विद्यालयातील शिक्षक व विद्यार्थ्यांनी "अमृतनगरी" मध्ये अनुभवलेल्या 'आनंदोत्सवावर' आधारित निबंध स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले आहे.

तरी जास्तीत जास्त विद्यार्थ्यांनी सहभागी व्हावे असे आपल्या सहकार्यांना व विद्यार्थ्यांना आवाहन करावे. अशी आपणांस विनंती करीत आहे.

सोबत स्पर्धेचा तपशिल जोडला आहे.

आपला स्नेहांकित,

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharde
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

प्रशांत गडाख

सोनई, ता. नेवासा, जि. अहमदनगर - ४१४१०५. फोन. ०२४२७-२३१३६३, मो. ९६२३०२३०२३

E-Mail : yashwantsamajikpratishtan@gmail.com | www.yashwantpratishtan.com

अमृत महोत्सव

जिल्ह्यात पहिल्यादांच.. लहान-मोठ्या सर्वांसाठी..

अमृतनगरी

कृषी

औद्योगिक

साहित्य

मनोरंजन

१८ ते २२ जानेवारी २०१८

सहपरिवार या.. सहभागी व्हा.. आनंद मिळवा..

हिंदी कवी संमेलन

विख्यात कवी
मा. कुमार विश्वास
मा. सुदीप भोला
मा. दिनेश बावरा,
मा. कविता तिवारी

१९ जानेवारी, सायं. ५ वाजता

स्थळ
सहकार सभागृह, अहमदनगर

भजनसंध्या

'अवघा रंग एक झाला'
विख्यात गायक - मा. महेश काळे
ज्ञानेश्वरी संस्कार अभ्यास
पुस्तक प्रकाशन
शुभहस्ते - गुरुवर्य भास्करगिरी महाराज
अध्यक्ष - आदरणीय बट्टीनाथ महाराज तनपुरे

२० जानेवारी, सायं. ५ वाजता

कृतज्ञता पुरस्कार सोहळा

सन्मानमुर्ती - मा. आण्णा हजारे
मा. ना. धों. महानोर, मा. रामदास फुटाणे

अमृत महोत्सवी सन्मान

मा. यशवंतरावजी गडाख

२१ जानेवारी, सायं. ५ वाजता

स्थळ
मुळा पब्लिक स्कुल, सोनई

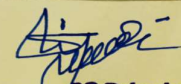
मराठी बाणा

भव्य सांस्कृतिक कार्यक्रम
सादरकर्ते
प्रसिद्ध दिग्दर्शक
डॉ. अशोक हांडे
(मुंबई)

२२ जानेवारी, सायं. ६ वाजता

विनित

शंकरराव गडाख प्रशांत गडाख
यशवंत सामाजिक प्रतिष्ठान

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharkh
Tal. Jamkhed., Dist. Ahmednagar

Shri Chhatrapati Shikshan
& Arogya Prasarak Mandal's

Shri Sant Gajanan Mahavidya
-laya, Kharja

Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

NAME:- DOKE Prachi Santosh

Class:- T.Y. BA.

Roll No :- 56117

Year:- 2017-18

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharja
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

Topic

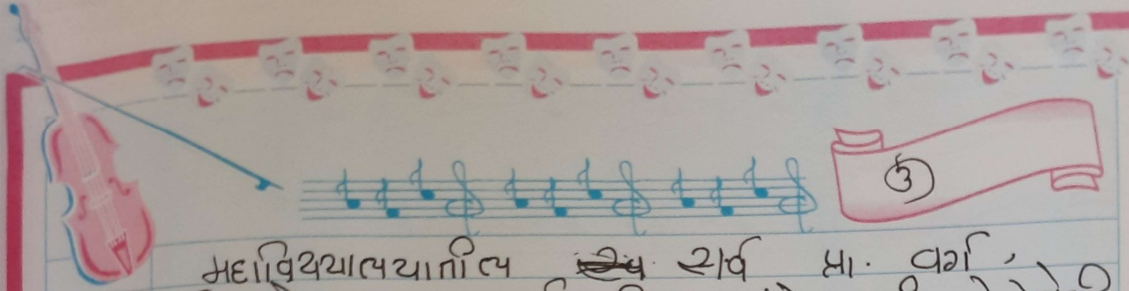
अनुक्रमणिका

अ.क्र.	घटकाचे नाव	दिनांक	शेरा.
०	श्रमनिदेशक		
१	प्रस्तावना		
२	शैक्षणिक अहलीची अदिदण्डे		
३	नकाशा		
४	कार्यपद्धती		
५	अहमदनगर स्वामिन कॅम्प	19.1.2018	S. J. J. 23/1/2018
६	अहमदनगर किरण्या		
७	शक्ति शिगनाफट		
८	एक कृषी प्रदर्शन		
९	मऊ अहकारी सांखर कारखाना		
१०	सोडन		
११	अभारोप		

(Signature)

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Khande
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

महाविद्यालयातील ~~सर्व~~ सर्व मा. वर्ग,
शिक्षक तार कर्मचारी यांचे ही वेळोवेळी
सहकार्य लाभले.

अधुने या ~~शैक्षणिक~~ शैक्षणिक सहकार्याचे आयोजन केले होते ते सर्व माझे वर्गमित्र
कामेकांशी विचार विनिमय करून सहकार्य
करून ठोळीमिळीच्या माताप्रनाल प
आनंदान ही सध्या यशस्वी केली
त्याबद्दल मी परिल सौचिचे त्रणो।
ठयका करतो.

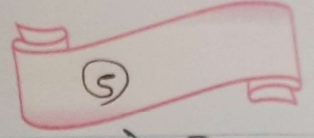
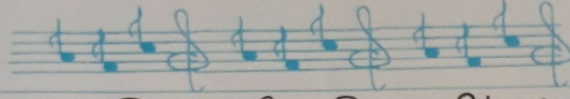
डॉ. प्रभाळी अंतोन
T. Y. B. A
Exam No :-

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharda
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

 Sundaram

FOR EDUCATIONAL USE

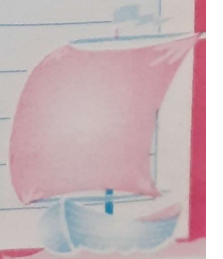

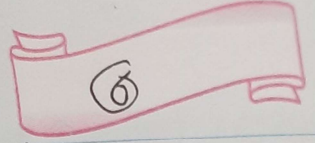
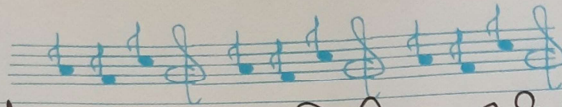
वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी दि. 19-1-18 रोजी
शैक्षणिक सहाय्ये आयोजन करण्यात
आले या सहाय्ये दरम्यान अहमदनगर
जिल्ह्यातील भारतीय स्वामान केंद्र
अहमदनगर जिल्ह्यातील अहमदनगर किल्ला,
शनिशिंंगणापूर मूळ सहकारी शाळार
कारखाना आणि वर्षा प्रदर्शन या
क्षेत्रांना मूल्यक्त वेदी देऊन नैर्घील
भौगोलिक परिस्थिती व मानवा विकास
जाणून घेण्याचा मूल्यक्त केला.

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharde
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

FOR EDUCATIONAL USE

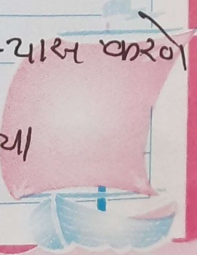

औद्योगिक सधलीची उद्दिष्टे

ऐतकालीन परिस्थितीच्या गरजा लक्षात होताना विद्यार्थ्यांच्या वैयक्तिक ज्ञानाबरोबर त्यांना पर्यावरणाची व भौगोलिक परिस्थितीचे ज्ञान असणे आवश्यक आहे. विविध स्थितीत प्रादेशिक एकता / विभिन्नता व त्यातील सहसंबंध अभ्यासणे अत्यांत महत्त्वाचे आहे. शैक्षणिक सधलीच्या माध्यमातून वेगवेगळ्या क्षेत्रांना वेगळे देऊन तेथील वैशिष्ट्ये जाणून घेता येणे व त्यातून मानवी विकास व पर्यावरण यांचा समतोल राखण्यास प्रगती साधण्यास आवश्यक घटकांची माहिती मिळविता येते. म्हणून आम्ही दि. 19 जाने 2018 रोजी आयोजित केलेल्या शैक्षणिक सधलीची उद्दिष्टे खालीलप्रमाणे निश्चित केली.

- १) क्षेत्र विलेखी क्षेत्राची माहिती मिळविणे.
- २) तेथील सुविधांचा अभ्यास करणे.
- ३) त्या ठिकाणाच्या भौगोलिक परिस्थिती जाणून घेणे.
- ४) क्षेत्र व मानवी विकास यांचा तत्पणात्मक अभ्यास करणे.
- ५) ते क्षेत्र विकसित होण्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या घटकांचा अभ्यास करणे.

हवामान केंद्र (अहमदनगर)

भारतातील शेती ही पूर्णपणे

हवामान व सध्या मासुनवर अवलंबून असते. शेतकऱ्यांना हवामानाची माहिती मिळणे अत्यंत महत्त्वाची असते. हवामानाची माहिती ही सध्या हवामान खात्याकडून दिली जाते. देशभरात जवळपास असे डोंपलर उडारदेखील बसविले आहे. राज्य सरकारच्या कृषी विभागाअंतर्गत राज्यभरात 2065 ठिकाणी असे स्वयंचालित हवामान केंद्रे आहेत

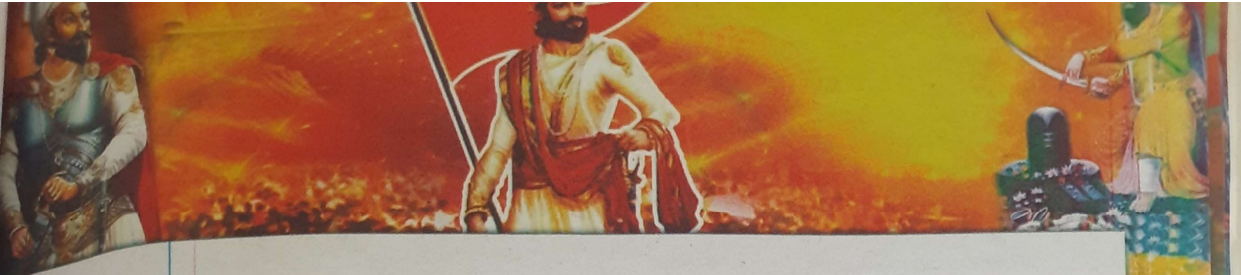
* हवामान :-

अहमदनगर या जिल्ह्यातील हवामान प्रामुख्याने उष्ण व कोरडे आहे. पश्चिमेकडील डोंगराळ भागात हवामान अल्पदरायक आहे. लफावत पाहता ती लक्ष्मीनगरच्या जारन आहे. आन्वले. जिल्ह्याच्या पश्चिमेकडून पुर्वेकडे पाऊसाला भाग हा कमी होत जातो. प्रामुख्याने जिल्ह्याच्या पुर्वेकडील भाग हा आवर्षावस्त आहे.

हवामाना म्हणजे वातावरणात सद्य रंगहीन स्थिती वातावरणात म्हणजे पृथ्वीच्या स्रोतली असणारे रंगहीन, गंधहीन, चवहीन वायूचे आवरण होय एखाद्या प्रदेशात हवामानाचा अभ्यास करावयाचा झाल्यास त्या प्रदेशाच्या 32 ते 35 वर्षे अभ्यास करून तेथील निरिक्षण करावे लागते.

अहमदनगर जिल्ह्याच्या कोपरगांव तालुक्यात गोदावरी नदीच्या काठावर जेकर कुंभारी या गावी प्रखंडारे विभागाच्या नाशिक येथील जलविज्ञान प्रकल्पाअंतर्गत हवामान

Pioneer

केंद्र आहे. त्या केंद्रांचे वनीकरण ही २ असे करण्यात आले आहे. ते ब व र्ण शरितासापल केंद्र आहे. बहुतेक व्युपृष्ठवरून जलवृणवला पर्यवेक्षण का कार्यप्रणाली असे नाव आहे. त्या कोरानिवाची रथापना पर्यवेक्षण वषापूर्वी १९४९ मध्ये करण्यात

केंद्रामार्फत कोपरगाव तालुक्यातील हवामानविषयक नोंदी दुरुजेज सकाळी व संध्याकाळी घेव्यात येतात केंद्रावर वाष्पीकरण, स्वयंचालित पत्रव्ययमान यांचे पत्रव्ययमान, तापमान आदलादशकि, वायुवेग मापन, वायु दिशादर्शक, सूर्यप्रकाश मापक, तापमान मोजमाप करणारी अशी विविध यंत्रणा बसविण्यात आलेली आहे केंद्रामार्फत हवामान विषयक अहवाल दर महिन्यांना मासिक रेषे जलसंपदा विभागाला कळवला जातो.

केंद्राजवळ गोदावरी नदीकाठी पावसाची धलता व पुर प्रवाहाचा वेग मोजण्यासाठी डिझेल इंजिनिअर यानावाचा रोप-वे ज्या धलीघर पाळणा अउसारख्यात आलेला आहे. गोदावरी नदीला जेव्हा पाणी येते तेव्हा नदीतील पावसाची उंची प्रवाहाचा वेग आदी मोजमापे तेथील यंत्रणेद्वारे घेत.

(Handwritten Signature)

IC Principal
 Shri Chhatrapati Shikshan and
 Arogya Prasarak Mandal's
 Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Khande
 Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

Topic

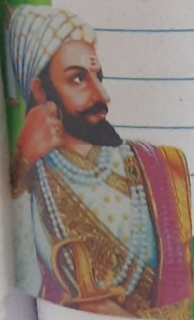
Page No (9)

Date: / /

नाशिक उपविभागात नाशिक, गिफाड, मुखेड, सामनगांव पिंपळगाव, वडांगळी, कोपरगाव, आदरा, वाधापूर पाडकी येथे व वगळी शरिम मापन केंद्र अहिल अशा काही ठिकाणी हवामान केंद्र असूनही त्या परिसरातील नागरिकांना त्यांची फारशी माहिती नाही

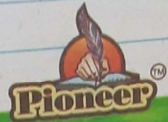
या परिसरातील पाणी हवामान यांचा अभ्यास झाल्यास त्यांच्या अनेक गोष्टींचा येथील शेतकऱ्यांना कायदा होऊ शकतो येथे शाळा व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना येथे घेतल्या म्हणजे हवा माण घेण्याची माहिती मिळवली त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या ज्ञानात भर पडली. तंत्रज्ञान हे आज फार वेगाने बदलत आहे आणि म्हणून माहिती मिळविण्यासाठी कौशल्य पुराला लावावे लागते. उदाहरणार्थ जिल्ह्यातील छोटे, छोटे तालुके यांची शिक्षा, को. भायि येथे छोटे, छोटे तालुके सं संतोषांत समजते.

* वाकमंडळ याची अहिल मोजण्यासाठी ज्या शाधनाचा उपयोग करतात त्याला (हाइप्रोमीटर) असे म्हणतात.

[Signature]
IC Principal

Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharde
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

Topic

Page No (10)

Date: / /

* आश्रितामापी हे हनेमधील आश्रिताची
माता माजण्यासाठी या उपाकरणाचा
वापर केला जातो.

A. J. Patil

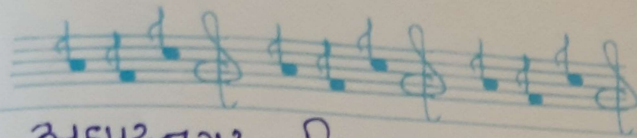
IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Khair
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

[Handwritten Signature]

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharda
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

अहमदनगर किल्ला.

अहमदनगर जिल्हा
 दक्षिणेतील जिजामशाहीची राजधानी म्हणून
 अ. नगराच्या उत्तरेकडे कशावा लागेल मालिक
 अंघल याने नगराच्या सौंदर्यात वर
 धातली मालिक अंघल्या काळात शहरा-
 तील वेश्यां निर्मिती झाली.

अहमदनगर
 किल्ला या अहमदनगर किल्यास आता
 500 वर्षे पूर्ण झाली आहेत. हा
 किल्ला मुद्दिकोट किल्ला मकरात मोडतो.
 वधमन शाहीचे मुख्य लष्करी केंद्र म्हणून
 या किल्याच्या उल्लेख करता येईल. वधमन
 शाहानंतर त्याच्या सत्तेचे पाच पळे /
 (विभाग सलामध्ये) झाले पिडापुरची आदिम
 शाही अहमदनगर जिजामशाही विद्यरची
 वहीशहाी वराडची शमायशाही यांच्या उल्लेख
 कशावा लागेल. वधमनशाही नंतरही मनेजा
 जिजामशाहीपर्यंत 1620 ला जिजामशाहीचा असून
 हारुथान नगराचा किल्ला हा जिजामशाहीचे
 मुख्य चा. लष्करी केंद्र म्हणून ओळखले
 गेले. मराठी शाहीमध्ये हा किल्ला
 मोघलांच्या ताब्यात होता त्यानंतर अड्याच्या
 लढा इमध्ये हा किल्ला मराठ्यांनी हस्तगत
 केला पेशवे काळात मध्ये इंग्रजांनी
 लष्करी हा किल्ला कधी इंग्रजांनी
 नर कधी मराठे यांकडे

इंग्लंड कालाबासमध्ये इंग्रजांनी लष्करी
 बावणी म्हणून या किल्ल्याचा वापर
 केला स्वातंत्र्यानंतर भारतामध्ये नगरचा
 किल्ला भारतीय लष्कराचे केंद्र म्हणून
 त्याचे महत्त्व अबाधित राहिले 1942
 च्या लढाई मध्ये चले जाव आंधोलनात
 प्रमुखा गेल्याचा याच किल्ल्यात प्रमुखा
 गेल्या आश्चर्यजन ठेवण्यात आली.

यामध्ये सरदार बल्लभभाई
 पटेल, गोविंद वल्लभ पंत - प-प मोलांना
 पंडित जवाहरलाल नेहरू इ. समावेश
 होतो. 4 जवाहरलाल यांनी आपल्या
 डिस्कव्हरी ऑफ इंडिया या ग्रंथाची निर्मिती
 याच प्रसंगाने केली.

नगरच्या कुरुकोट किल्ल्याला
 सर्व बाजूंनी अंधक होतो. संयुक्त किल्ल्याला
 गडबंदी कफत कुरुजांनी गोबला होती.
 मोठे आम्ही स्वामी या किल्ल्याला भेट
 दिली आम्हांला किल्ल्याची ऐतिहासिक
 माहिती मिळाली हे पर्यटन स्थळ पाहिले
 तेथील माहिती ही उत्तम प्रकारे आम्हांला
 मिळाली.

(६)

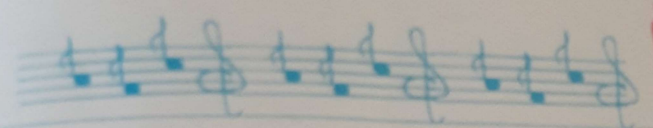
Handwritten text in Marathi, including names and dates, some crossed out with a red line.

Handwritten text in Marathi on the right side of the page, partially obscured by the photograph.

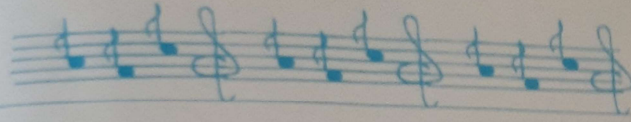
Handwritten signature in Marathi.

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharde
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

शनी शिंगणापूर .

अहमदनगर जिल्ह्यातील
 शिर्डीजवळ वसलेल्या एक प्रमुख आणि
 जागत क्षेत्र म्हणून शनि शिंगणापूर हे संपूर्ण
 महाराष्ट्राला परिचित आहे. शनी मंदिरामुळे
 गावाच्या नावात शनी जोडले गेले .
 अहमदनगरपासून 30 किलोमीटर
 अंतरावर वेवसे तालुक्यात सोनई गावापासून
 जवळच शनिचे शिंगणापूर हे प्रसिद्ध तीर्थक्षेत्र
 आहे . येथे शनिदेव स्वयंभू पावान रूपात
 विराजमान आहेत . येथे श्रीशनिेश्वराचे स्वयंभू
 जाज्वल्य देवस्थान असून शनिेश्वराची मूर्ती 5 फूट
 उंची अच्युती आहे . या मंदिरात असलेल्या दगडी
 स्तंभास शनिदेवाच्या मूर्ती मानल्या जाते . सुमारे
 दीडशे वर्षापूर्वी एका पुरात ही शिळा वाढत सोनई
 गावाजवळ आली .
 या स्तंभाला तसा वेगळ अकार
 नाही . त्या राती शनिदेवाने एका गावकऱ्याला
 दृष्टांत देऊन 'मामा - भाण्यांनी मिष्टून मांझी
 स्थापना करा , असा दृष्टांत दिला आणि
 गावकऱ्यांनी ती शिळा उभार करून तिची पूजा
 करण्हास प्रारंभ केला . विशेष म्हणजे हा देव
 उघड्यावरच एका चौथ्यावर आहे .
 देव आहे पण
 त्याचे वैशिष्ट्य होय .
 त्याला

15

शनिदेव प्रयत्न जाल्याने त्याने शिकेभोवती
चांधरा वांधला आहे. शांतीच्या डोईवर वृक्ष
पण नाही. गणिकच्या शिंबाच्या पक्षाची
कांदी डोईवर आली ते तें गळून पडते.

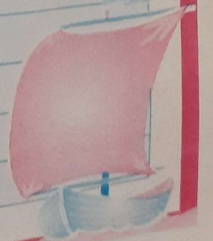
शनिदेवास निवारा
आपडा नसल्याने या पाषाण शिकेवर
कोणताही निवारा नाही. वर्षमतिपदा आणि
वर्षातील प्रत्येक महिन्याचे चारही
शनिवार येथे याता भरते.

शनी देवाला अर्घ
करण्यासाठी येथे तेल वाहिले जाते.
रोज हजारो लीटर तेल शनिदेवाला
अर्पण केले जाते. शनि अमावस्या व
गुंडीपाड्या या दिवशी येथे मोठी
याता असते. शनि जयंतिस (वंशाळी
अमावस्या) येथे उत्सव साजरा होतो

Signature

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Khark
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

Sundaram

Topic

कृषी प्रदर्शन

या प्रदर्शनामध्ये विधाने खोती, औजारे, ठिबक सिंचन, ट्रॅक्टर अशा पंचमहात्म्य नामां श्रेष्ठिय खोती चापध, प्रक्रिया उद्योग अशा भारतीय नामांकित अशा विविध प्रकारच्या 250 इत अधिक कंपन्यांच्या सहभाग या प्रदर्शनामध्ये आहे. या प्रदर्शनाचे खासे आकर्षण एक ठराव वजनाची गाडी ओडणार डॉग लसेच 1 ठराव वजनाचा बैल पाहण्याची सुवर्णसंधी. सर्व शेतकरी बांधवांना मिळणार आहे. या डॉग शो मध्ये देशी व विदेशी अशा शेफर्ड प्रकारचे डॉग पाहण्यासाठी डॉग प्रेमी बांधवांना मिळणार आहे. लसेच ज्या शेतकऱ्यांकडे देशी गाडी आहेत अशा शेतकऱ्यांना देशी गाडिच्या गोमूतापासून 20 रु लीटर पासून 20 हजार रु लीटर पर्यंत घरच्या घरी वठावण्याची प्रक्रिया उद्योगाच्या माहिती या प्रदर्शनातून मिळणार आहे. शेतकरी बांधवांच्या शेतीसमालास योग्य भाव शेतकरी बाजार ही संकल्पना प्रथमच या प्रदर्शनामध्ये सुरु करण्यात आली आहे. यांमळे शेतकरी ल्याच्या शेतातील कोणताही शेतातील या प्रदर्शनामध्ये सुरु करण्यात आली आहे.

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharde
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

Signature

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharde
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

Topic

* शेती वृत्तवृत्त :- या विभागात शेतीवद्दल माहिती कोणती आवश्यक माहिती देण्यात आली यात पारंपारिक व आधुनिक शेती, अजारे व उपकरणे, खते, किटकनाशके, बी-विधाने, हरित-गृह सिंचन पद्धती, माती परिष्कार इ माहिती देण्यात आली.

* जल व मृदा सुधारणे :- या विभागात जल व मृदा सुधारणेची माहिती व पाण-लोट क्षेत्र विकास म्हणजे काय? याबद्दल माहिती दिली आहे.

* शेती पुरक उतर व्यवसाय :- या विभागात शेती पुरक असलेले उतर व्यवसायाची माहिती देण्यात आली आहे. यात रेशीम पालन मधुमाशी पालन, प्रसवाग मशरुमेचे उत्पादन फळांची व कुलांची संकिया उत्पादने इ. माहिती देण्यात आली आहे.

* पशुपालन :- या विभागात शेती मध्त्वाचे असलेली व्यवसाय म्हणजे

A. J. Patil

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharde
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

Topic

पशुपालन कसे करावे पशूंची काळजी कशी
ह्याची . त्याचे आजार व औषधे कोणती
याबद्दल माहिती देण्यात आली.

मल्टी-युज्युअर :-

या विभागात मल्टी-युज्युअर
संबंधी माहिती देण्यात आली आहे मासे किती
प्रकारचे असतात . शेताळण्यात मासेमारी कशी
करावी . याबद्दल माहिती देण्यात आली
आहे.

कृषी यशोगाथा :-

या विभागात कृषी
वशेषस्थ पशुपालन , मल्टी-युज्युअर ,
शेतीपुरक . इतर व्यवसाय या विभागातील यशस्वी
जालेल्या व्यक्ती गाव महिला , संघटना यांची
माहिती देण्यात आली .

घोरणे व योजना

या विभागात शेती
विषयक मातल वारकारच्या योजना , कार्यक्रम ,
घोरणे कोणती आहेत याविषयी माहिती
देण्यात आली आहे

A. J. Patil
IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharada
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

Topic

मूळ सहकारी साखर कारखाना (सोनई)

दरवर्षी 20.00 / 300

20 असे गाळपाची दमता असलेल्या मूळ सहकारी साखर कारखान्याने चालू राहिलेले एंगामान पुर्विलेले कारखाना चालवून इतिहास अखेर 1 लाख 64 हजार 20 असाचे गाळप करून 1 लाख 43 हजार क्विंटल साखर पोल्यांचे उत्पादन केले आहे अहमदनगर विभागात व जिल्ह्यातील अन्य सर्व साखर कारखान्यांच्या तुलनेत मूळ सहकारी साखर कारखाना (सोनई) सर्वाधिक - साखर उत्पन्न राखण्यात प्रथम क्रमांकावर आहे.

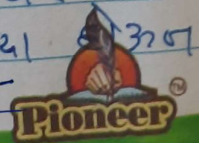
या राहिलेले एंगामान जासात जासा 3 ते 3 लाख 50 हजार 20 असाचे गाळप करून कारखान्याच्या वॉयसर चडापण्याची निवड आहे. असे उपलब्धता कमी आल्याने राज्यातील 147 पैकी 127 साखर कारखान्यांचे गाळप सुरू आहे. अहमदनगर जिल्हात मूळ सहकारी साखर कारखाना (सोनई) हा कारखाना कोणत्याही प्रकारचा उपपदाच निर्मिती करित नाही. तरीही असे उच्चद उत्पादनात / असे उत्पादनात समाधानकारक असे दर देण्याबाबत.

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharde
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

व्यवस्थापनाने शिक्षण केली आहे.
जिल्ह्यांच्या / जिल्ह्यातील इतर साखर
कारखाण्यांच्या व कुलनेत मूळा सहकारी
साखर कारखाना हा कोठेही कमी
पडला नाही.

उच्च उत्पादक शेतकऱ्याला
सर्वतोपरी मदत करून उच्च लागवडीसाठीच्या
क्षेत्रात उत्तम वाढ करायला आली आहे.
आम पद्धतीने उच्च तोंडणी कार्यक्रम
शरपिठ्यात येत आहे - कार्यक्षेत्रातील व
कार्यक्षेत्राबाहेरच्या एकूण ऊसाची तोंड
करण्यावर लक्ष केंद्रित व्हाई पडू केले
आहे.

चाणू गळीत हंगामात व्हाई पडू नये म्हणून
संचालक मंडळाने डोळ्यात तेल घालून
लक्ष वेधले आहे म्हणूनच मूळा सहकारी
साखर कारखाना (सोनई) याचा साखर
उत्पत्ती या वर्षी जिल्ह्यातील अन्य
साखर कारखाण्यापेक्षा सर्वाधिक ११.२८
आहे. याकडे फुड्या वर्षी जिल्ह्यातील
इतर सर्व कारखाण्यापेक्षा मूळा सहकारी
साखर कारखाना एक आरपी सर्वांत जास्त
राहणार आहे. मूळा सहकारी साखर कारखाना
यांचा उच्च उत्पादकांना त्याचा फायदा होऊन
अधिक उच्च दर मिळणार आहे.

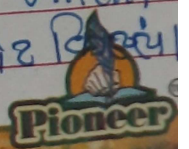

[Handwritten Signature]
IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharde
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

साम्राज्य

मला सहल रूप आवडते
मी रूप ठिकाणी जाऊन आले पण माझ्या १५.४.८४
येत्या. असाना मी सहलीला गेलो तेव्हाची
अठवण रूप रमणीय मी ते सहल कधीच
विशरणार नाही. हे सहल नगरला चालली
होती. मी पोट ५ वाजले होते तेव्हा मी
उठले होते आणि सगळी लथारी केली
होती सहली जायची. मला सारब पटाक्य
की लेथे काय असेल काय लग पाहिला
मिळेल मी दररोज वगते तेच का त्याच्य
पेक्षा थोड वेळाळ का रूपच वेळाळ अस
विचार करा असाना ६ वाजले आणि
मी कॉलेज ला गेले. ७ वाजता बस मध्ये
बसले सगळे मित्र-मैत्रिणी होत्या रूप
गप्पा मारलो गाणे शिके छान मंड्याचे ना
मला अप्रतिम मला तेव्हाही रमणीय आहे
आम्ही सगळे नगरमध्ये पोहचले ते नगरचा
कॉलेजमध्ये आम्ही सर्व प्रथम स्वामान केडात
गेले तिचे आम्ही स्वामान केडाची माहिती
बेतली त्यानंतर गेलो ते होती सुडकोट विद्या

Topic

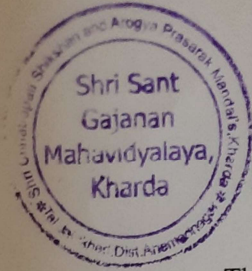
Page No.

Date: / /

ऐतिहासिक किल्ला पाहिला तेचे एकदम सुरुवात
पण ते इतके सुंदर होते. कि ते एखाद्या
राजवड्याप्रमाणे तिचे दिवेदार असे मोठे मंडपान
होते त्या किल्ल्यात गेले लष्करी माला ते ऐतिहासिक
किल्ला खूप अवड्या अशा प्रकारे आम्ही नगरच्या
सह्य पार पाडली. त्यानंतर आम्ही शिवागवापुर
चेचे मला खूप इच्छा होती ती इच्छा ए.यू.बी.ए.
ला पूर्ण झाली मी तेचे गेले देवाचे दर्शन केले.
खूप छान वाटले आम्ही तेचे जेवण केले आणि
परि शाना झालो परंतु आम्ही सोनई चेचे
गेलो आम्ही पाहिल्याचे गेलो ते अमृतनगरात
थरावंतरव राड्या यांच्या कृपा दर्शन सोडल्यात
गेलो तेचे खूप चांगले वीती विषय आवड निमीन
करणारे होते त्यानंतर सोनईत आम्ही साखरखार
खण। चेचे गेलो तेचे खूप मोठमोठे दर्शन होते
अस पण आम्हाला पाहिला मिळाले आणि साखर कसे
तयार करतात ते पण पाहिले आणि अम्हाला सुरुवाती
आखरखाण्या विषयी माहिती सांगितली अशा प्रकारे आम्ही
ए.यू.बी.ए सर्व मिता-मैत्रीनी खूप मजा मस्तकी केलोले
मी अणुसंघलेला अगळे अहली आम्ही ए.यू.बी.ए चे मजल
मुलीनी आम्ही सगळ्यानी सुरुचे अक्षर मानले तर
ज्याच्या सर्व ठिकाणी आम्ही गेलो होणाने ह्या
सह्यपि मागदर्शन करणारे मायाच सुरु, यांचे
विशेष आभार आहे

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandals
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharde
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar
Head & Asst. Prof. Dept. of Education
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya,
Kharde, Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

DEPARTMENT OF GEOGRAPHY

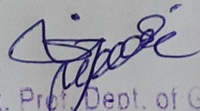
STUDY TOUR REPORT (2017-18)

The Department of Geography had arranged a study tour for B.A specialty Geography subject's students dated on 19th January, 2017, our study tour visited to Metrological station and Geography Research Centre, Department of Geography, Ahmednagar college, Ahmednagar, Historical Fort, Ahmednagar, Temple of Shanidev, Shanishingnapur, Sonai Sugar Factory, Agriculture and Industrial Exaptation in Yashvant Nagar, Sonai in the Ahmednagar District. About 30 students and 2 faculty members were the participants in this visit.

The tour team left at 6.00 a.m. Sharp from the college campus. We firstly reached to Ahmednagar College at 08.30 a.m. After reaching there we visited to Metrological station and research Centre, Department of Geography. students had interaction with Head of the department Dr. Maya Unde and staff members Dr. Jadhav of Geography Department at Ahmednagar College, Ahmednagar. Department was collected various Metrological Instruments & Charts. The students also clarified their queries and after full satisfaction.

Out next visit to Historical Place, Ahmednagar Fort 10.00 a.m. There is one of the most important historical places. After The students & teachers visit to Shanishingnapur Shanidev temple & Prasadalya at that area's student observe some Religious spot. Next 02.00 p.m. team visited to Sonai agriculture and Industrial Exaptation the students enjoy a lot they had very good time observing the Agriculture live crops, animals and many home use, agriculture use, industrial use equipment's. than after team visit Sonai Sugar Factory at 05:00 pm. We returned to Kharda around 11:30 am.

IC Principal
Shri Chhatrapati Shikshan and
Arogya Prasarak Mandal's
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya, Kharda
Tal. Jamkhed, Dist. Ahmednagar

Head & Asst. Prof. Dept. of Geography
Shri Sant Gajanan Mahavidyalaya,
Kharda, Tal. Jamkhed, Dist. A. Nagar